Прогулянка на ВІЙНУ

Фото любязно надано автором

Ака Морчиладзе — талановитий сучасний грузинський письменник, який завоював щире визнання читачів. 1992 року вийшов його перший роман — «Прогулянка на війну», який згодом було екранізовано. Наразі у творчому доробку автора понад 20 творів, які здобули численні літературні премії. Його романи перекладені англійською, німецькою, шведською, італійською, українською мовами. Письменник мешкає й працює в Лондоні.

Грузія, 90-ті роки XX століття. Після розпаду Радянського Союзу на Кавказі почалася громадянська та етнічна війна, яка перетворила квітучий край на зону запеклого міжнаціонального конфлікту...

Одного дня Гіо Мікатадзе, син заможних і владних батьків, разом із приятелем вирушив до Азербайджану. Але вночі друзі збилися зі шляху та випадково заїхали в охоплений війною Нагорний Карабах — останнє місце у світі, де вони бажали б бути! Опинившись у зоні бойових дій, приятелі потрапили в полон до азербайджанців, а трохи згодом їх відбили вірмени... Щоб вижити, уперше в житті Гіо змушений приймати самостійні рішення. І вперше у житті серед смертельної небезпеки він нарешті відчуває душевний спокій і... свободу.

www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-7851-9

9 789661 478519

Ака Морчиладзе Прогулянка на ВІЙНУ

Прогулянка на ВІЙНУ

Деякі дороги змінюють тебе назавжди

Клуб сімейного дозвілля

Ака Морчиладзе

Ака Морчиладзе

Прогулянка на ВІЙНУ

РОМАН

ХАРКІВ
2014
КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
ББК 84.5ГРУ
М79

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Morchiladze A. Journey to Karabakh : A Novel /
Aka Morchiladze. — London : Dalkey Archive Press,
2013. — 160 p.

Переклад з англійської *Володимира Полякова*

Дизайнер обкладинки *Віталіна Рижова*

© Bakur Sulakauri Publishing, 1992
© Shutterstock.com / Andrei K, обкладинка, 2014
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2014
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2014

ISBN 978-966-14-7851-9 (укр.)
ISBN 978-1-56478-927-3 (англ.)

1

Розпочалося все наприкінці лютого.

Тоді в Грузії спалахнула війна поміж своїми (якщо те, що коїлося, можна назвати словом «війна»). Та як не називай, а президент Гамсахурдіа[1] щойно втік, переховуючись від бійців національної гвардії та бойовиків «Мхедріоні»[2]. Мене це й тоді не обходило, а тепер і поготів. Добігав кінця лютий, і я не міг думати ні

---

[1] Гамсахурдіа, Звіад (1939—1993) — дисидент-націоналіст, переслідуваний органами Радянської влади, але звільнений від покарання після публічного каяття. Із 1990 р. — голова Верховної Ради, з 1991 р. — президент Грузії. З огляду на авторитарний стиль управління його президентство завершилося громадянською війною, внаслідок чого владну верхівку очолив Едуард Шеварднадзе, а Гамсахурдіа загинув за нез'ясованих обставин. (*Тут і далі приміт. перекл.*)

[2] «Мхедріоні» («вершники», «лицарі» — груз.) — воєнізована націоналістична організація, заснована 1989 р. професійним злодієм Д. Іоселіані. Відстоювала незалежність Грузії. У конфлікті 1991—1992 рр. підтримала Е. Шеварднадзе й багато у чому сприяла йому. Брала активну участь у війні проти Абхазії. 1995 р. Шеварднадзе, зміцнивши свою владу, заборонив діяльність «Мхедріоні», а її лідерів ув'язнив.

про що, крім Ґоґліка та його чергових безглуздих намірів. Його просто так не зупиниш, якщо вже затявся. Тільки й скаже: «Уперед, друже, рушаймо швидше!» Гроші дасть Ачико Кіпіані, а нам лишиться взяти ті гроші та гайнути. Але мені не дуже кортіло сідати за кермо та гасати туди й сюди там, де чорт ногу зламає, до того ж іще взимку. Навіщо воно мені? На той час, до речі, пального не можна було купити ні за які гроші. А Ґоґлік від свого не відступається: «рушаймо» та «вперед». Мовляв, нам усього й потрібно, що дістатися туди, назбирати «травички», якої вистачить до наступної осені, — от і вся дурничка!

І знову, і знову те саме. А я не бажав вирушати в путь. Таким я вже дуже давно не цікавився. Ну, міг затягнутися «травичкою» разів чотири на рік, може, п'ять, але ж не більше. Ні, як йому взагалі спало на гадку мріяти про те, щоб ганяти мене через пів-Азербайджану? Що я йому — хлопчисько? Їдь, друже, повертайся, а потім можеш усім розповідати, як дістався Ганджі[1] й привіз звідти повну автівку гашишу. Так, звичайно: ви уявіть собі, люди, я поїхав до Ганджі — бачите, скільки гашишу привіз, так, так, із

[1] Ганджа (до 1989 р. — Кіровабад) — друге, після Баку, місто Азербайджану за кількістю населення (більше ніж 300 тис. жителів). У період Середньовіччя тут було поширеним вирощування індійської коноплі, з якої виготовляли гашиш. Історія повертається.

самої Ґанджі, і так далі, і тому подібне. А він усе одно напосідав, що давай, друже, вперед, махнемо до Ґанджі... Ні, якщо вже Ґоґлік щось задумав, він від свого не відступиться. Вилупок дурний, хай йому грець! Нарешті пішов, але того ж вечора з'явився знову, притягнувши із собою Кіпіані. Цей хлопець високий і міцний, як бугай. Сидів, знервовано перебираючи чотки.

— Слухай, Ґіо, — каже він мені. — Жоден ділок в Азербайджані, хай би їх чорти взяли, більше не хоче мати зі мною справ. А ти — друг Ґоґліка, тому і мій друг. Тож допоможи нам, тут за дві-три доби можна впоратися. А за мною не стане, задоволений будеш.

Уміє він умовляти людей.

— А де пальне взяти? — запитую. Для себе я вже вирішив їхати.

— В Азербайджані, — відповідає, — бензину вистачає, тож заправишся там. А на початок дороги я тобі двадцять літрів дам.

Нехай би краще допоміг пхати мою «Ладу» аж до кордону: двадцять літрів — то ж менше ніж півбака, цього вистачить хіба що за межі Тбілісі виїхати. Тоді я до батька, на його квартиру.

Удома були лише Нана та Іраклій. Іраклій дивився фільм зі Шварценегером — так зіщулився у кріслі, що я його не одразу й помітив. Підійшов до нього, поцілував. Він сидів, широко розплющивши очі та стискаючи

в руках автомат. Іграшковий, зрозуміло. Ираклій — мій молодший брат, йому п'ять років виповнилося. А Нана — то дружина мого тата. Я пам'ятаю її ще як був дитиною: тато завжди повертався додому разом із нею, але весілля вони відгуляли тільки тоді, коли я пішов до останнього класу. Перед цим він переїхав до неї, а квартиру на вулиці Кавсадзе залишив мені. Татові вже за п'ятдесят. Нані ж тридцять п'ять, вона справді ще молода жінка. Мій друг Дуда каже, що Нана звила собі затишне кубельце поряд із мільйонами мого батька, а мені теж виділила затишний куточок, тільки подалі — у моїй «Ладі». В Ираклія її очі — темні, лагідні.

Тато належить до тих старих, хто й у своєму віці метушаться, немов великі цабе, розкидаються грошима та гучно нагадують усім, хто тільки може почути, щоб ішли під три чорти, якщо їм щось не подобається. Він зі своїми друзями — це щось на кшталт маленького мафіозного клану. Цілісінький день він «наглядає за справами» та розважається з приятелями, а додому повертається лише пізно ввечері. Ось і зараз його вдома немає.

— Куди його понесло? — запитав я у Нани.

— Поїхав на блокпост, — зітхнула вона.

— На блокпост? Що йому там робити?

— Уночі вони зупиняють і перевіряють машини. Конфісковують зброю. Ну, ти ж і сам розумієш.

— Він що — до поліції пішов працювати? — Я не втримався й засміявся.

— Ні, не до поліції. Це начебто якась військова операція. Я точно не знаю. Розшукують тих, кого й завжди: братів Мікаберидзе, Рамішвілі, Сашу, Бубу... Там не тільки твій батько, людей багато.

— Наглядають за правопорядком, ось як?

— Він несамовитий, Ґіо, інакше й не скажеш. Усе бігає, розмахує пістолетом... А ти їсти хочеш? Принести тобі чогось?

— Ні, не треба. Не знаєш, у нього бензину хоч трохи є?

— Має бути. Напевно, у підвалі. Візьми ключ та йди подивися сам.

Що ж, уже непогано.

— А коли він повернеться, Нано?

— І не знаю. Можливо, тільки вранці. А тобі щось треба?

— Я їду на декілька днів.

— Куди?

— До Єревана. Усього на два-три дні, з хлопцями... Мені просто необхідно трохи розвіятися, вирватися з Тбілісі.

— Давай я тобі все ж зберу щось у дорогу, — запропонувала Нана, трохи поміркувавши. — А її ти із собою теж береш?

— Ні.

— Тоді чому ти їдеш саме до Єревана?

— А навіщо мені залишатися у Тбілісі?

— Дякувати Господу, що ти з нею порвав, Гіо. Тенгіз уже починав шаленіти.

— Годі, Нано, давай облишимо це...

— Якщо тобі потрібно позичити гроші, ти тільки скажи.

— Хіба що трошки, — засміявся я.

— Скільки?

— Трошки.

— Тисячу? Дві?

— Однієї мені вистачить.

— Візьми, тут приблизно тисяча чотириста. Бери, бери все.

Я взяв тисячу, поцілував Іраклія, підморгнув Нані й пішов униз. У підвалі вишикувалася шеренга каністр із бензином. Ось тобі й об'єкт загального користування. Почув кроки й оглянувся. Нана.

— Я не розповім йому, що ти їдеш, а то він тільки розлютиться.

— Гаразд.

— Вимкни свій мобільний. Я скажу, що ти заходив сьогодні й попередив, що не можеш телефонувати, тому що мобільний вийшов із ладу. Іще скажу, бу-

цімто ти познайомився з іншою дівчиною й зараз із нею. Згоден?

— А як Тенгіза підстрелять, Нано, тоді що робитимемо?

— Ну навіщо ти так кажеш, Ґіо, справді...

— А якщо говорити серйозно, то що він собі думає, коли у його віці бігає всюди, мов той революціонер?

— Маєш рацію. Відверто кажучи, я дуже налякана. Тенгіз увесь час повторює, що, якби того схопили минулого літа, тепер усе було б чудово.

— Еге ж, і місто повернули б, і інші нісенітниці в тому ж дусі... — засміявся я.

* * *

Я приїхав додому й поволі побрів сходами нагору. Темно було неймовірно. Ненавиджу, коли вирубають електроенергію. Є в мене декоративна японська свічечка, прикрашена гілочками, — здається, такі називають ікебанами. Я її палив усю зиму, а вона, ця чортова штука, так і не догоріла. Та й гілочки ті японські якісь чудернацькі: не горять і запаху не мають ніякого. Отже, я запалив свічку й умостився біля неї. Відколи почалася війна, я жодного разу не спав у своєму ліжку, а тільки у кріслі, де з одного боку горіла

Літературно-художнє видання

МОРЧИЛАДЗЕ Ака
Прогулянка на війну
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *О. О. Григор'єва*
Редактор *О. А. Веремчук*
Художній редактор *Єфімова М. В.*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *М. М. Чемерис*

Підписано до друку 11.08.2014. Формат 70x100/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion». Ум. друк. арк. 9,67.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.ttornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ
ДП з іноземними інвестиціями «Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля"»
61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: *trade@bookclub.ua*
www. trade.bookclub.ua

Київська філія
04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: *kyiv@bookclub.ua*

Одеська філія
65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: *odessa@bookclub.ua*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
служба роботи з клієнтами:
тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Морчиладзе А.
М79 Прогулянка на війну : роман / Ака Морчиладзе ; пер. з англ. В. Полякова. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2014. — 240 с.

ISBN 978-966-14-7851-9 (укр.)
ISBN 978-1-56478-927-3 (англ.)

Початок 90-х, Грузія. Два приятелі-грузини вирушають до Азербайджану за дешевою «травою». Але, випадково заблукавши, опиняються в Нагорному Карабаху, у зоні бойових дій. Щоб вижити, треба діяти! Гіо, син владного та багатого батька, змушений чи не вперше в житті самостійно приймати серйозні рішення. І якщо він бажає повернутися, то має взяти відповідальність за свою долю у власні руки! Так майже звичайна прогулянка стає подорожжю до свободи та самого себе і змінює його назавжди...

УДК 821.111
ББК 84.5ГРУ